

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Kfv.I.35.221/2023/3.

A tanács tagjai: dr. Hajnal Péter a tanács elnöke,

Huszárné dr. Oláh Éva előadó bíró,

dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet bíró,

dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró,

dr. Heinemann Csilla bíró

A felperes: Felperes1 cím6

A felperes képviselője: Dr. Jobbágy Ügyvédi Iroda

Cím4

ügyintéző ügyvéd: név)

Az alperes: Alperes1 Cím1

Az alperes képviselője: Dr. Kovács Kond Ügyvédi Iroda

cím7

A per tárgya: mezőgazdasági támogatási ügyben hozott közigazgatási határozat

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes 11. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság határozatának száma: a Debreceni Törvényszék 10.K.700.879/2023/14. számú végzésével kijavított 10.K.700.879/2023/7. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2012. április 24-én egységes területalapú támogatás iránti kérelmet terjesztett elő. Az elsőfokú hatóság a kifizetési kérelemnek részben helyt adott, majd adategyeztetést folytatott le. Ezt követően, 2013. március 23-án, elutasította a felperes 2012. évi egységes területalapú támogatás kifizetése iránti kérelmét, kizárta a támogatásból, és a már kifizetett összeg visszafizetését rendelte el. Az alperes ezt az elsőfokú határozatot megsemmisítette, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

[2] Az elsőfokon eljáró hatóság a megismételt eljárásban a 2018. május 9-én kelt 269/5501/11/7/2017. számú határozatával (a továbbiakban: Elsőfokú határozat) ismételten elutasította a kérelmet és kizárta felperest a támogatásból. A határozat indokolása szerint a felperes kérelméről a 2017. június 16. napján kelt határozatában döntött a hatóság (1856770356), a fellebbezés folytán eljáró másodfokú hatóság 2017. szeptember 20-án kelt MVHF/3518-1/2017. számú döntése alapján indult meg az új eljárás. Alperes helybenhagyta az elsőfokú döntést. A felperes keresettel támadta az alperesi határozatot. A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 10. K.28.333/2019/8. számú ítéletével a felperes keresetének részben helyt adva az alperes ezen határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A bíróság iránymutatása szerint az alperesnek vizsgálnia kellett, hogy az

elsőfokú hatóság jogszabályt sértett-e, amikor a 2013. március 26-i – részben helyt adó – döntést a 2018. május 9. napján kelt Elsőfokú határozatában nem vonta vissza, illetve módosította, továbbá a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint a halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: Támogatási tv.) 57. § (3) bekezdése alapján az 5 éves elévülés időre tekintettel a 2018. május 9. napján kelt elsőfokú határozat meghozatalára jogszabálysértéssel, avagy anélkül került sor. A bíróság kiemelte, hogy ezen kérdéseket meghaladóan (közösségi jogi aktuson alapuló 4 éves elévülési idő, illetve az elfogadható területek nagysága) elutasította a keresetet.

[3] Az alperes a megismételt eljárása során ismételten helybenhagyta az Elsőfokú határozatot. Az elsőfokú bíróság a 10.K.700.228/2021/13. számú ítéletével az alperes ezen határozatát – a közlésére visszamenőleges hatállyal – megsemmisítette és a közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásra előírta, hogy az alperesnek a felperes fellebbezésével kapcsolatban állást kell foglalnia abban, hogy az elsőfokú hatóság jogszabályt sértett-e, amikor a 2013. március 23-i döntést a 2018. május 9. napján kelt elsőfokú határozatában nem vonta vissza, illetve módosította, továbbá az elsőfokú határozat meghozatalára jogszabálysértéssel, vagy anélkül került sor a Támogatási tv. 57. § (3) bekezdése alapján. Alperesnek eleget kell tennie az elévülés kérdésében indokolási kötelezettségének is.

[4] Az újabb megismételt eljárás során az alperes az EUJF/913-1/2022. számú határozatával ismételten helybenhagyta az Elsőfokú határozatot. Indokolása szerint az elsőfokú hatóság a Támogatási tv. 57. § (3) bekezdésének megfelelően járt el, mert a perbeli eljárásjogi helyzetben nem kerülhetett sor döntésének visszavonására. Az eljárási cselekmények folyamatos voltát a nem vizsgálta, mivel az 5 éves elévülési időn belül hozták meg a jogosulatlanságot megállapító döntést.

A kereset

[5] A felperes keresetében egyrészt arra hivatkozott, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta a Támogatási tv. 57. § (3) bekezdésében foglalt szabályát, mely a döntés módosítását/visszavonását írja elő jogosulatlan részvétel megállapítása esetén is. Másrészt kifejtette, hogy a döntést visszavonásáról, vagy módosításáról a 2013. márciusában hatályos jogszabályok szerint kellett volna eldönteni, azaz arra csak 2018. április 11. napjáig volt lehetőség, utána már elévült.

Az elsőfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperesi határozatot az Elsőfokú határozatra kiterjedően – a közlésre visszamenőleges hatállyal – megsemmisítette és az első fokon eljáró közigazgatási szervet új eljárásra kötelezte.

[7] Indokolásában rögzítette, nem értett egyet a felperes azon álláspontjával, hogy azt, milyen elévülési időn belül lehet az intézkedésben való jogosulatlan részvételt megállapítani, ahhoz az időponthoz kellene igazítani, amely időpontban kérelmének helyt adtak, azaz az intézkedésben való részvételt megállapították. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (1) bekezdés b) pontja szerint a jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépést követően megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni. A megismételt eljárás keretében az Elsőfokú határozat meghozatalára 2018. május 9. napján került sor, ezen időpontban pedig az alperes által hivatkozott tartalommal volt a Támogatási tv. 64. § (1) bekezdése hatályban, azaz az elévülés – mivel a jogosulatlanságot megállapító döntés 2018. december 31-ét megelőzően megszületett – nem következett be. E tekintetben tehát a felperes keresete alaptalan volt.

[8] A visszavonás kérdésében alapos volt a kereset. A hatóság döntésének fogalomkörébe nem csak a kérelem érdemi elbírálása tartozik, hanem – abban az esetben amennyiben már korábban eme kérelem tárgyában határozatot hozott a hatóság – dönteni szükséges a korábbi határozat visszavonásáról, vagy módosításáról (és azt a határozat rendelkező részében szükséges rögzíteni). Az elsőfokú határozat a rendelkező részben nem utal a 2013. évben kelt, a kérelemnek részben helyt adó határozatra (csak az indokolásban), és az az alperesi döntésnek is csak az indokolásában szerepel, miközben törvényi követelmény a szövegezés egyértelműsége.

[9] A megismételt eljárás során figyelemmel kell lenni arra, hogy az elévülés nem következett be, ellenben a határozat rendelkező részében a korábbi részben helyt adó döntés módosításáról/ visszavonásáról rendelkezni kell.

A felülvizsgálati kérelem

[10] A felperes felülvizsgálati kérelemmel támadta a jogerős ítéletet. A felülvizsgálati kérelem befogadását a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. tv. (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontjára, valamint b) pontjára alapította.

[11] Álláspontja szerint a felülvizsgálatot indokolja a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a joggyakorlat egységének és tovább fejlesztésének biztosítása, ugyanis kiemeli a joggyakorlat tovább fejlesztésének szükségességét, mivel az elsőfokú ítélet a Jat. 15. §-át tévesen és jogszabályellenesen értelmezte és alkalmazta az ítéletében.

[12] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján szintén indokolt a felülvizsgálati kérelem befogadása, ugyanis számos olyan, jelen ügghöz hasonló per van folyamatban, amelyben a hatóság tévesen hivatkozik az eljárás lefolytatásának időpontjában hatályos jogszabályi időállapotr. A bírói gyakorlat pedig szintén nem egységes az értelmezés kapcsán.

A Kúria döntése és jogi indokai

[13] A felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei nem állnak fenn.

[14] A Kp. 118. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása, ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége, ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége, ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[15] A Kp. 117.§ (4) bekezdése folytán a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt - a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével - indokolni nem kell. A 118. § (1) bekezdés b) pontja szerinti ok esetében meg kell jelölni azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér. A fél által megjelölt befogadhatósági okhoz a bíróság nincs kötve.

[16] A felülvizsgálati eljárás érdemi lefolytatását meg kell előznie a kérelem befogadhatóságáról való döntésnek. Azt, hogy ennek során a Kúria milyen körben vizsgálódhat, a Kp. fentiekben hivatkozott 117.§ (4) és 118.§ (1) bekezdése határozza meg. A befogadás megengedhetőségéről való döntés során a Kúriának nem az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét, hanem az egyedi ügy és a jogegység kapcsolatát kell vizsgálni.

[17] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont első fordulata szerinti joggyakorlat egysége biztosításának szükségessége akkor merül fel, ha a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős határozat olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatában, kollégiumi véleményében, az elvi irányításnak a Bszi. 195. § (2) bekezdése folytán még hatályos korábbi eszközeiben (irányelv, elvi döntés, kollégiumi állásfoglalás), vagy a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatában

még nem foglalt állást. A Kúria akkor tudja biztosítani a bíróságok jogalkalmazásának egységét, ha az azonos ügyekben követi az általa már a korábbiakban elfogadott jogértelmezés elvi tartalmát. Az elvi tartalom arra ad választ, hogy mi az, ami a Kúria döntéséből kötelező, ami ügyszázadosságon esetén precedensként alkalmazható. A Kúria ilyen elvi tartalmú iránymutatásának hiánya veti fel a joggyakorlat egységének biztosításán alapuló befogadás szükségességét. A joggyakorlat egysége biztosításán alapuló befogadásnak az elvi tartalmú iránymutatás hiánya mellett azonban további feltétele, hogy a kérelmező hivatkozzon egymással ellentétes bírósági jogalkalmazást eredményező jogerős bírósági határozatokra. Széttartó bírósági döntések nélkül az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata nem indokolható a joggyakorlat egységének biztosítására utalással.

[18] A Kp. 118. § (1) bekezdés aa) alpont második fordulata szerinti joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítására vonatkozó elvárás az igazságszolgáltatással szembeni azon igényt jeleníti meg, hogy változatlan jogszabályi környezetben is szükségessé válhat az elvi irányítás eszközeivel már értelmezett, egységes joggyakorlat más irányba történő elmozdítása. Nem szükséges sem ellentétes irányú fordulat, sem a korábbi joggyakorlat figyelmen kívül hagyása, a befogadáshoz elegendő az elmozdulás valószínűsítése. Erre tekintettel a Kúria közigazgatási perben a felülvizsgálati kérelmet ezen ok alapján akkor fogadja be, ha egy elvi kérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, de a gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában nem támogatható. Ezen befogadási ok alkalmazása különösen akkor indokolt, ha megváltoznak a jogszabállyal érintett társadalmi, gazdasági viszonyok. Ugyancsak indokolja a joggyakorlat továbbfejlesztését, ha az alapul szolgáló, már értelmezett, változatlan jogszabályhoz kapcsolódó egyéb jogszabályokban, vagy a jogértelmezésre kiható tudományágakban olyan változások következtek be, amelyek visszahatnak az alkalmazandó normára és kétségesse teszik, hogy a meglévő iránymutatások továbbra is irányadók lehetnek.

[19] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont esetében a felvetett jogkérdésnek a társadalom szempontjából akkor van különleges súlya, ha annak értelmezéséről a Kúria korábban még nem foglalt állást, és a jogegység iránti igény túlmutat a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős határozaton. Jellemzően ez az eset áll fenn akkor, ha egy új jogszabály értelmezése, vagy egy joghézag kitöltése elvi iránymutatást igényel és valamilyen további ok – pl. az esetek nagy száma, vagy mintaperben hozott jogerős határozat - miatt szükséges az elvi tartalom kimunkálása.

[20] Felperes a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa)-ab) pontjaira vonatkozó indokként a Jat. elsőfokú bíróság általi téves és jogszabályellenes értelmezésére, alkalmazására hivatkozott, azonban a Kp. által megkívánt szempontok érvényesülését nem mutatta be. Hivatkozott ugyan arra, hogy a bírói gyakorlat a kérdésben nem egységes, számos jelen perhez hasonló per van folyamatban, de azok alakulását sem tárta fel. Ugyancsak nem mutatta be felperes a Kúriának olyan közzétett határozatát, amelytől - az álláspontja szerint bekövetkezett - jogkérdésben való eltérés miatt a Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja alapján indokolt lenne a felülvizsgálati kérelem befogadása.

[21] A Kúria a továbbiakban minden hivatalból figyelembe vehető ok mentén vizsgálódott, de ennek során sem észlelt a jogegységgel okozati kapcsolatban álló indokot, a felülvizsgálati kérelmet a Kp. által nevesített egyetlen szempont alapján sem találta befogadhatónak. Mindezekre tekintettel a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kúria a Kp. 118.§ (2) bekezdése alapján megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[22] *Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságát arra alapítja, hogy a bírói gyakorlat a kérdésben nem egységes, vagy hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria közzétett határozatától, az érintett ítéletek megjelölésének hiánya a befogadás megtagadását eredményezi.*

Záró rész

[23] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes, ezért a Kúriának az illeték megfizetéséről rendelkeznie nem kellett.

[24] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdés alapján tárgyaláson kívül határozott.

[25] A végzés ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2023. október 25.

dr. Hajnal Péter s.k.

a tanács elnöke

Huszárné dr. Oláh Éva s.k.
s.k.

dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet

előadó bíró

bíró

Kúria
I.Kfv.35.221/2023/3

8

dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k.

dr. Heinemann Csilla s.k.

bíró

bíró